Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (treće prošireno vijeće)

12. ožujka 2025.*

„Državne potpore – Mjera za smanjenje veleprodajnih cijena električne energije na Iberskom poluotoku – Energetska kriza – Odluka o neospornosti – Nepostojanje ozbiljnih poteškoća – Načelo nediskriminacije – Proporcionalnost – Legitimna očekivanja”

U predmetu T-596/22,

PGI Spain, SL, sa sjedištem u Barceloni (Španjolska),

Berry Superfos Pamplona, SA, sa sjedištem u Navarreu (Španjolska),

Promens Packaging, SA, sa sjedištem u Barceloni,

RPC Envases, SA, sa sjedištem u Madridu (Španjolska),

Zeller Plastik España, SL, sa sjedištem u Barceloni,

koje zastupa P. Holtrop, odvjetnik,

tužitelji,

protiv

Europske komisije, koju zastupaju T. Scharf, I. Georgiopoulos i C.-M. Carrega, u svojstvu agenata,

tuženika,

koju podupire

Kraljevina Španjolska, koju zastupaju A. Gavela Llopis i M. Morales Puerta, u svojstvu agenata,

intervenijent,

OPĆI SUD (treće prošireno vijeće),

u sastavu: M. van der Woude, predsjednik, P. Škvařilová-Pelzl, I. Nõmm (izvjestitelj), G. Steinfatt i D. Kukovec, suci,

* Jezik postupka: engleski

tajnik: A. Marghelis, administrator,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

nakon rasprave održane 17. rujna 2024.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Svojom tužbom podnesenom na temelju članka 263. UFEU-a tužitelji, PGI Spain, SL, Berry Superfos Pamplona, SA, Promens Packaging, SA, RPC Envases, SA i Zeller Plastik España, SL, zahtijevaju poništenje Odluke Komisije C(2022) 3942 *final* od 8. lipnja 2022. o državnoj potpori SA.102454 (2022/N) – Španjolska i SA.102569 (2022/N) – Portugal – Mehanizam prilagodbe troška proizvodnje radi smanjenja veleprodajne cijene električne energije na iberskom tržištu (u daljnjem tekstu: pobijana odluka).

Okolnosti spora

2 Kraljevina Španjolska i Portugalska Republika prijavile su Europskoj komisiji 20. odnosno 23. svibnja 2022. mjeru za smanjenje veleprodajne cijene električne energije na Iberskom poluotoku subvencioniranjem ulaznih troškova tehnologija koje se temelje na fosilnim gorivima (u daljnjem tekstu: prijavljena mjera).

3 Komisija je u pobijanoj odluci odlučila da neće istaknuti prigovore na temelju članka 4. stavka 3. Uredbe Vijeća (EU) 2015/1589 od 13. srpnja 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 108. UFEU-a (SL 2015., L 248, str. 9. i ispravak SL 2017., L 186, str. 17.).

4 Kao prvo, Komisija je u pobijanoj odluci opisala bitna obilježja prijavljene mjere. Osobito je istaknula sljedeće:

– prijavljena mjera donesena je u kontekstu kriza s kojima su se nacionalna i međunarodna energetska tržišta morala suočiti u proteklim desetljećima, koje su dovele do povećanja cijena fosilnih goriva, osobito cijene prirodnog plina (točke 4. i 5.);

– to je utjecalo na kućanstva te mala i srednja poduzeća s reguliranim ugovorima u Španjolskoj, odnosno s „precio voluntario para el pequeño consumidor” (PVPC, dobrovoljna cijena za male potrošače) i reguliranim popustom za određene ugrožene potrošače pod nazivom „Bono social” (u daljnjem tekstu zajedno: regulirani ugovori) te na gotovo sve vrste gospodarske djelatnosti (točke 6. i 7.);

– dnevno tržište električne energije u Europskoj uniji zasnivalo se na metodi određivanja cijena na temelju marginalne cijene, a koja je podrazumijevala to da je cijena električne energije bila određena posljednjim izvorom proizvodnje koji je potreban da bi se zadovoljila potražnja u određenom trenutku, odnosno često elektranama na fosilna goriva koje su zbog visokih operativnih troškova bile najskuplje elektrane (točke 20. do 23. i 34.);

– prijavljena mjera sastojala se od plaćanja operatorima elektrana na fosilna goriva smještenih na Iberskom poluotoku kako bi se smanjile cijene električne energije na veleprodajnim i, posljedično, maloprodajnim tržištima (točke 24. i 33. do 39.);

– prijavljena mjera financirala bi se, među ostalim, doprinosom (u daljnjem tekstu: doprinos) koji je društvo Operador del Mercado Ibérico de la Energía-Polo Español, SA (OMIE) nametnulo kupcima na veleprodajnom tržištu električne energije, odnosno opskrbljivačima električnom energijom i potrošačima koji električnu energiju izravno kupuju na veleprodajnom tržištu za vlastitu uporabu (u daljnjem tekstu: izravni potrošači), razmjerno količini električne energije koju su kupovali (točke 25. i 44.);

– određeni kupci na veleprodajnom tržištu električne energije bili bi oslobođeni od plaćanja doprinosa, a osobito oni koji su sklopili ugovore s fiksnom cijenom do 26. travnja 2022., pod uvjetom poštovanja određenih uvjeta i osobito obavješćivanja OMIE-a o svojim ugovorima (u daljnjem tekstu: oslobođenje od doprinosa) (točka 45. podtočka (d) do točke 48.).

5 Kao drugo, Komisija je ispitala kvalifikaciju prijavljene mjere s obzirom na članak 107. stavak 1. UFEU-a. Iako je smatrala da je prijavljena mjera obuhvaćena područjem primjene te odredbe, oslobođenje od doprinosa njome nije obuhvaćeno. U tom je pogledu utvrdila da kupci na veleprodajnom tržištu koji su sklopili ugovore o osiguravanju opskrbe električnom energijom prije donošenja prijavljene mjere nisu imali koristi od učinaka navedene mjere, zbog čega je zaključila da im oslobođenje ne daje selektivnu prednost i stoga nije obuhvaćeno kvalifikacijom državne potpore (točke 97. do 106. pobijane odluke).

6 Kao treće, Komisija je ocijenila spojivost prijavljene mjere s unutarnjim tržištem s obzirom na članak 107. stavak 3. točku (b) UFEU-a. Među ostalim je smatrala da je navedena mjera nužna, prikladna i proporcionalna (točke 107. do 154. pobijane odluke) i da se njome ne povređuje nijedna od mjerodavnih odredbi prava Unije, a osobito Uredbe (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije (SL 2019., L 158, str. 54. i ispravak SL 2024./90205, L) i Direktive (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL 2019., L 158, str. 125.) (točke 174. do 192.).

Zahtjevi stranaka

7 Tužitelji od Općeg suda zahtijevaju da:

– poništi pobijanu odluku;

– naloži Komisiji snošenje troškova.

8 Komisija i Kraljevina Španjolska od Općeg suda zahtijevaju da:

– odbije tužbu;

– tužiteljima naloži snošenje troškova postupka.

O pravu

9 Tužitelji su španjolska društva koja svoju električnu energiju kupuju preko opskrbljivača električnom energijom, a ne izravno na veleprodajnom tržištu električne energije. Kako bi osigurali stabilnost cijene opskrbe električnom energijom, tužitelji su sklopili ugovore o osiguranju opskrbe električnom energijom. Za jedan dio opskrbe električnom energijom tužitelji su sklopili ugovore koji su uključivali drugog poduzetnika koji nije njihov fizički opskrbljivač električnom energijom, a temeljili su se na kompenzacijskim plaćanjima koja ovise o razlici između tržišne cijene i ugovorene cijene. Oni taj tip ugovora smatraju financijskim ugovorima o kupnji električne energije.

10 Tužitelji, kao zainteresirane strane te kako bi osigurali zaštitu postupovnih prava koja imaju na temelju članka 108. stavka 2. UFEU-a i članka 1. točke (h) Uredbe 2015/1589, prigovaraju Komisiji da nije uzela u obzir ozbiljne poteškoće koje je prijavljena mjera izazvala, a koje mogu opravdavati pokretanje službenog istražnog postupka.

11 Valja podsjetiti na to da zakonitost odluke o neospornosti, kao što je pobijana odluka, koja se temelji na članku 4. stavku 3. Uredbe 2015/1589, ovisi o pitanju je li ocjena informacija i dokaza kojima je Komisija raspolagala tijekom faze prethodnog ispitivanja prijavljene mjere trebala objektivno izazvati sumnje u kvalifikaciju te mjere kao potpore i spojivost te mjere s unutarnjim tržištem, s obzirom na to da takve sumnje moraju dovesti do pokretanja službenog istražnog postupka u kojem mogu sudjelovati zainteresirane strane iz članka 1. točke (h) te uredbe (vidjeti u tom smislu presude od 2. rujna 2021., Komisija/Tempus Energy i Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, t. 38. i od 5. rujna 2024., Slovenija/Komisija, C-447/22 P, EU:C:2024:678, t. 53.).

12 Kad tužitelj zahtijeva poništenje odluke o neospornosti, on u biti dovodi u pitanje činjenicu da je Komisija donijela odluku o predmetnoj potpori bez pokretanja formalnog istražnog postupka, čime je povrijedila njegova postupovna prava. Kako bi se prihvatio njegov zahtjev za poništenje, tužitelj može istaknuti bilo koji razlog koji dokazuje da je ocjena informacija i dokaza kojima je Komisija raspolagala tijekom faze prethodnog ispitivanja prijavljene mjere trebala pobuditi sumnje u kvalifikaciju potpore ili u njezinu spojivost s unutarnjim tržištem. Ipak, posljedica korištenja takvih argumenata ne može biti promjena predmeta tužbe ni izmjena pretpostavki njezine dopuštenosti. Naprotiv, upravo je postojanje sumnji o toj spojivosti dokaz koji treba iznijeti kako bi se utvrdilo da je Komisija bila dužna pokrenuti formalni istražni postupak iz članka 108. stavka 2. UFEU-a (vidjeti u tom smislu presudu od 2. rujna 2021., Komisija/Tempus Energy i Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, t. 39. i navedenu sudsku praksu).

13 Dokaz postojanja takvih sumnji, koji treba tražiti kako u okolnostima donošenja odluke o neospornosti tako i u njezinu sadržaju, treba podnijeti osoba koja traži poništenje te odluke, pozivajući se na skup usuglašenih indicija (presude od 2. rujna 2021., Komisija/Tempus Energy i Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, t. 40. i od 5. rujna 2024., Slovenija/Komisija, C-447/22 P, EU:C:2024:678, t. 51.).

14 Konkretno, nedostatnost ili nepotpunost ispitivanja koje je Komisija provela tijekom postupka prethodnog ispitivanja čini indiciju o postojanju ozbiljnih poteškoća prilikom ocjene predmetne mjere, čije je postojanje obvezuje na pokretanje službenog istražnog postupka (presude od 2. rujna 2021., Komisija/Tempus Energy i Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, t. 41. i od 5. rujna 2024., Slovenija/Komisija, C-447/22 P, EU:C:2024:678, t. 52.).

15 Osim toga, zakonitost odluke o neospornosti donesene nakon provođenja postupka prethodnog ispitivanja treba ocijeniti sud Unije ne samo ovisno o informacijama kojima je Komisija raspolagala u trenutku njezina donošenja nego i o informacijama kojima je mogla raspolagati (vidjeti presudu od 2. rujna 2021., Komisija/Tempus Energy i Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, t. 42. i navedenu sudsku praksu).

16 Informacije kojima je Komisija „mogla raspolagati" uključuju one koje se čine relevantnima za ocjenu koju treba provesti u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 11. ove presude i koje je ona na zahtjev mogla dobiti tijekom upravnog postupka (presude od 2. rujna 2021., Komisija/Tempus Energy i Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, t. 43. i od 5. rujna 2024., Slovenija/Komisija, C-447/22 P, EU:C:2024:678, t. 54.).

17 Naime, Komisija je dužna voditi postupak ispitivanja predmetnih mjera pažljivo i nepristrano, tako da prilikom usvajanja konačne odluke kojom se utvrđuje postojanje i eventualno nespojivost ili nezakonitost potpore ima na raspolaganju najpotpunije i najpouzdanije moguće informacije u tu svrhu (presude od 2. rujna 2021., Komisija/Tempus Energy i Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, t. 44. i od 5. rujna 2024., Slovenija/Komisija, C-447/22 P, EU:C:2024:678, t. 55.).

18 Međutim, iako je Sud ocijenio da prilikom ispitivanja postojanja i zakonitosti državne potpore može biti nužno da Komisija prema potrebi ide dalje od pukog ispitivanja činjeničnih i pravnih okolnosti koje su joj priopćene, iz te se sudske prakse ne može zaključiti da je na Komisiji da na vlastitu inicijativu i bez postojanja ikakvih indicija u tom pogledu istraži sve informacije koje mogu biti u vezi s predmetom koji je pred njom pokrenut, čak i ako su te informacije javne (presude od 2. rujna 2021., Komisija/Tempus Energy i Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, t. 45. i od 5. rujna 2024., Slovenija/Komisija, C-447/22 P, EU:C:2024:678, t. 56.).

19 U prilog osnovanosti svojih tužbi tužitelji ističu pet tužbenih razloga, od kojih se prvi temelji na Komisijinu pogrešnom shvaćanju prijavljene mjere, drugi na pogreškama u ocjeni prikladnosti i proporcionalnosti prijavljene mjere, treći na povredi članka 10. Uredbe 2019/943 i članka 5. Direktive 2019/944, četvrti na povredi načela nediskriminacije i peti na povredi načela zaštite legitimnih očekivanja.

20 Tim tužbenim razlozima tužitelji implicitno prigovaraju Komisiji da nije pokrenula službeni istražni postupak o prijavljenoj mjeri, iako su postojale sumnje u spojivosti te mjere s unutarnjim tržištem, zbog ograničenja područja primjene oslobođenja od plaćanja doprinosa samo na kupce na veleprodajnom tržištu električne energije, a ne na kupce na maloprodajnom tržištu, te zbog negativnih posljedica koje je takvo ograničenje imalo na kupce na maloprodajnom tržištu koji su sklopili financijske ugovore o kupnji električne energije, kao što su tužitelji, na koje je njihov fizički opskrbljivač električnom energijom prenio trošak doprinosa, a da pritom nisu imali koristi od smanjenja cijene svoje električne energije.

Dokazi i argumentacija tužiteljâ izneseni 10. kolovoza 2023.

21 Komisija i Kraljevina Španjolska smatraju da dokaze i argumentaciju koje su tužitelji iznijeli 10. kolovoza 2023. u odgovoru na intervencijski podnesak Kraljevine Španjolske treba odbaciti kao nedopuštene jer su podneseni nepravodobno. Komisija dodaje da su oni u svakom slučaju bespredmetni jer su izneseni nakon donošenja pobijane odluke i stoga se ne mogu uzeti u obzir u nadzoru njezine zakonitosti.

22 U tom pogledu valja istaknuti da su tužitelji prilikom podnošenja očitovanja 10. kolovoza 2023. iznijeli nove dokaze koji se odnose, s jedne strane, na izmjenu mjere prijavljene nakon donošenja pobijane odluke, koja sada kupcima na maloprodajnom tržištu električne energije omogućuje da obavijeste OMIE-a o svojim ugovorima o kupnji električne energije za razdoblje od svibnja do prosinca 2023. i, s druge strane, na Komisijinu odluku od 25. travnja 2023. o neospornosti u pogledu te izmjene mjere.

23 Kao što to pravilno navodi Komisija, dovoljno je istaknuti da se takvi dokazi ni u kojem slučaju ne mogu uzeti u obzir u okviru nadzora zakonitosti pobijane odluke, a da pritom nije nužno ispitati jesu ti novi dokazi i s njima povezana argumentacija nedopušteni jer su nepravodobni.

24 Naime, iz sudske prakse navedene u točki 15. ove presude proizlazi da pobijanu odluku treba ocjenjivati s obzirom na informacije kojima je Komisija mogla raspolagati u trenutku kada ju je donijela. Riječ je o posebnoj primjeni općenitijeg načela prema kojem se u postupku povodom tužbe za poništenje zakonitost akta Unije mora se ocjenjivati prema činjeničnim i pravnim okolnostima koje su postojale u trenutku kada je taj akt donesen, tako da akti doneseni nakon donošenja odluke ne mogu utjecati na njezinu valjanost (vidjeti presudu od 17. listopada 2019., Alcogroup i Alcodis/Komisija, C-403/18 P, EU:C:2019:870, t. 45. i navedenu sudsku praksu).

25 Stoga se dokazi koje su tužitelji iznijeli 10. kolovoza 2023. i, slijedom toga, njihova argumentacija koja se odnosi na te dokaze ne mogu uzeti u obzir u nadzoru zakonitosti pobijane odluke.

Prvi i četvrti tužbeni razlog, koji se temelje na Komisijinu pogrešnom shvaćanju prijavljene mjere i njezinoj diskriminatornosti

26 Opći sud smatra da ta dva tužbena razloga valja ispitati zajedno.

27 U okviru prvog tužbenog razloga tužitelji tvrde da Komisijina analiza funkcioniranja prijavljene mjere nije dovoljno precizna jer iz nje nije jasno vidljivo je li uzeta u obzir činjenica da su se kupci na maloprodajnom tržištu također koristili mehanizmima za osiguravanje opskrbe električnom energijom istovjetnima onima kupaca na veleprodajnom tržištu, uključujući financijske ugovore o kupnji električne energije. U tom pogledu ističu da korištenje te vrste ugovora proizlazi iz pravnog uređenja tržišta električne energije na temelju prava Unije i predstavlja jednostavnu i uobičajenu ugovornu strukturu koju Komisija nije mogla zanemariti.

28 Tužitelji iz toga zaključuju da se Komisija nalazila u situaciji neizvjesnosti u pogledu točnog određivanja osoba na koje se može primijeniti oslobođenje. To ju je navelo da odobri program potpora čija je usklađenost s pravom Unije upitna. U tom pogledu ističu da, iako Komisija navodi da se za potrebe ocjenjivanja oslonila na informacije koje su Kraljevina Španjolska i Portugalska Republika dostavile u prijavi i na dodatne informacije koje su dostavile te države članice, te različite informacije nisu im bile dostupne. Stoga zahtijevaju da Komisija u spis priloži prijave i sve druge relevantne informacije o prijavljenoj mjeri koje su joj te države članice dostavile.

29 U okviru četvrtog tužbenog razloga tužitelji prigovaraju Komisiji da nije ispitala usklađenost prijavljene mjere s načelom nediskriminacije. U tom kontekstu oni u bitnome tvrde da kriterij mjerodavan za usporedbu nije mogao biti kriterij kupnje na veleprodajnom ili maloprodajnom tržištu, nego je trebao biti kriterij koji se odnosi na „kapacitet opskrbe i mogućnost opskrbe električnom energijom”, te ističu velike sličnosti koje postoje između njihove situacije i situacije izravnih potrošača na veleprodajnom tržištu, odnosno poduzetnika koji električnu energiju nabavljaju za svoje potrebe na tom tržištu.

30 Komisija, koju podupire Kraljevina Španjolska, smatra da ta dva tužbena razloga ne upućuju na postojanje ozbiljnih poteškoća.

31 Iz zajedničkog tumačenja tih dvaju tužbenih razloga proizlazi da tužitelji u bitnome ističu tri prigovora kako bi dokazali postojanje ozbiljnih poteškoća koje opravdavaju pokretanje službenog istražnog postupka. Kao prvo, smatraju da iz tumačenja pobijane odluke proizlazi da postoji neizvjesnost u pogledu točnog određivanja kupaca električne energije na koje se može primijeniti oslobođenje. Kao drugo, tvrde da Komisija nije mogla zanemariti činjenicu da su određeni kupci na maloprodajnom tržištu električne energije osiguravali stabilnost cijena svoje opskrbe korištenjem financijskih ugovora o kupnji električne energije. Kao treće, smatraju da su kupci na maloprodajnom tržištu s takvim ugovorima u situaciji usporedivoj s onom izravnih potrošača na veleprodajnom tržištu, tako da prijavljena mjera povređuje načelo nediskriminacije.

32 Kao prvo, valja istaknuti da osobito iz točaka 4. do 7., 24. i 33. do 39. pobijane odluke proizlazi, s jedne strane, da je cilj prijavljene mjere smanjenje cijena električne energije u kontekstu snažnog pritiska na povećanje cijena goriva, koji je povezan s kontekstom kriza s kojima su se nacionalna i međunarodna energetska tržišta morala suočiti i, s druge strane, da se mjerom nastoji postići taj cilj subvencioniranjem određenih izvora električne energije kako bi se smanjila cijena na veleprodajnom tržištu, što bi posljedično trebalo dovesti do smanjenja cijena na maloprodajnom tržištu.

33 Što se tiče, kao prvo, subvencioniranih izvora energije, iz točaka 33. do 39. pobijane odluke proizlazi da je cilj prijavljene mjere smanjiti troškove proizvodnje električne energije u termoelektranama na fosilna goriva i dovesti do smanjenja ponuda koje se svakodnevno stavljaju na dražbu, među ostalim, na veleprodajnom tržištu električne energije. Prema točki 43., za izračun odgovarajuće subvencije i njezinu stvarnu primjenu odgovoran je OMIE.

34 Što se tiče, kao drugo, kupaca na veleprodajnom tržištu električne energije, s jedne strane, iz točke 44. pobijane odluke proizlazi da se njima kao korisnicima smanjenja cijena na veleprodajnom tržištu nameće doprinos koji djelomično pokriva trošak mjere čiji iznos utvrđuje OMIE ovisno o količini njihovih stjecanja na veleprodajnom tržištu. S druge strane, iz točke 45. podtočke (d) pobijane odluke i članka 8. stavka 3. prijavljene mjere proizlazi da su oslobođeni od plaćanja tog doprinosa za dio svoje kupnje električne energije za koji su sklopili ugovore o opskrbi električnom energijom po fiksnoj cijeni prije 26. travnja 2022., pod uvjetom da se navedeni ugovori dostave OMIE-u u rokovima određenima navedenom mjerom. Iz točaka 46. do 48. pobijane odluke također proizlazi da je to oslobođenje privremene prirode jer se više ne primjenjuje kada se ugovori produlje.

35 Što se tiče, kao treće, kupaca na maloprodajnom tržištu, iz zajedničkog tumačenja među ostalim točaka 6., 35., 49., 50. i 134. pobijane odluke proizlazi da se razlika pravi prema tome jesu li oni sklopili regulirane ugovore, odnosno (između) potrošača koji imaju korist od tarife PVPC-a i rabata koji se naziva „Bono social”.

36 Naime, smanjenje cijene električne energije i iznosa doprinosa obvezno je samo u pogledu reguliranih ugovorâ. Što se tiče nereguliranih ugovora, donositelji prijavljene mjere su očekivali, za one s dinamičnim cijenama odnosno one koji su promjene veleprodajnih cijena izravno odražavali na potrošačke cijene, da će se i smanjenje cijene električne energije na veleprodajnom tržištu i iznos doprinosa izravno prenijeti na krajnje potrošače. Za druge vrste nereguliranih

ugovora navedeni su donositelji smatrali da je prenošenje smanjenja veleprodajnih tržišnih cijena i doprinosa posljedica tržišnog natjecanja, s obzirom na to da je na španjolskom i portugalskom tržištu postojao velik broj maloprodajnih dobavljača.

37 Kao drugo i posljedično, prigovor koji se temelji na neizvjesnosti u pogledu dosega područja primjene oslobođenja u pobijanoj odluci nije činjenično utemeljen. Naime, iz točaka 34. i 35. ove presude proizlazi, s jedne strane, da se navedeno oslobođenje primjenjuje isključivo na kupce na veleprodajnom tržištu koji su do 26. travnja 2022. sklopili ugovore o opskrbi električnom energijom po fiksnoj cijeni i, s druge strane, da učinak – kako smanjenja cijene na veleprodajnom tržištu tako i mogućeg plaćanja doprinosa – na ugovore koje su sklopili krajnji potrošači, osim reguliranih ugovora, proizlazi iz primjene tržišnog natjecanja na maloprodajnom tržištu.

38 Konkretno, što se tiče točaka 48., 80., 104. i 142. pobijane odluke, za koje tužitelji ističu da u bitnome podrazumijevaju to da određeni kupci na maloprodajnom tržištu mogu imati koristi od oslobođenja od plaćanja doprinosa, valja istaknuti da se one ne mogu tumačiti u tom smislu.

39 Kao prvo, točku 48. pobijane odluke treba promatrati u kontekstu točaka 44. do 48. navedenih u točki 34. ove presude, koje se odnose na doprinos koji plaćaju kupci na veleprodajnom tržištu električne energije i njihovo eventualno oslobođenje. Konkretno, u njoj se objašnjava stajalište portugalskih i španjolskih tijela prema kojem je to oslobođenje privremeno, s obzirom na to da se više ne može primijeniti u slučaju produljenja ugovora o opskrbi električnom energijom po fiksnoj cijeni i u tom kontekstu pojašnjava da je njihovo trajanje u pravilu godinu dana.

40 Kao drugo, u točki 80. pobijane odluke samo se podsjeća na razliku iz točke 49. navedene odluke, spomenute u točki 35. ove presude, koja se pravi u pogledu prijenosa iznosa doprinosa, koji je obvezan za potrošače obuhvaćene reguliranim ugovorima i koji se očekuje od ostalih.

41 Kao treće, iz točke 104. pobijane odluke sasvim nedvojbeno proizlazi da se ona odnosi isključivo na kupce na veleprodajnom tržištu. Konkretno, u njoj se ispituje može li se smatrati da se oslobođenjem na koje imaju pravo oni koji su sklopili ugovore o opskrbi električnom energijom po fiksnoj cijeni prije stupanja na snagu prijavljene mjere, potonjima daje selektivna prednost u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

42 Naposljetku, kao četvrto, što se tiče točke 142. pobijane odluke, dovoljno je istaknuti da se Komisija u prvoj rečenici te točke izričito poziva na činjenicu da „mjera izuzima kupce na veleprodajnom tržištu električne energije od obveze plaćanja doprinosa za dio njihove kupnje električne energije za koji su sklopili ugovore o opskrbi električnom energijom po fiksnoj cijeni do 26. travnja 2022.” Prema tome, razmatranja koja se nakon toga navode u pogledu važnosti smanjenja cjenovnih rizika putem financijskih pokrića ne mogu se shvatiti na način da upućuju na to da, kao što to tvrde tužitelji, sve ugovore sklopljene u svrhu pokrića, uključujući one koje su sklopili kupci na maloprodajnom tržištu, treba uzeti u obzir kako bi se izbjeglo to da se trošak doprinosa prebaci na njih, makar i neizravno.

43 Što se tiče, kao treće, prigovora da Komisija nije uzela u obzir činjenicu da su kupci na maloprodajnom tržištu koristili financijske ugovore o kupnji električne energije, on se isto tako ne može prihvatiti.

44 Točno je da financijski ugovori o kupnji električne energije poput onih koje su sklopili tužitelji imaju posebnosti koje, s obzirom na funkcioniranje prijavljene mjere, za kupce na maloprodajnom tržištu podrazumijevaju prijenos iznosa doprinosa, ali ne i smanjenje cijene

električne energije. Naime, iako je posljedica prijavljene mjere to da se trošak doprinosa prenosi na fizičkog opskrbljivača, primjena ugovora s drugim poduzetnikom, koji se temelji na kompenzacijskim plaćanjima koja ovise o razlici između tržišne cijene i cijene utvrđene u navedenom ugovoru, ima za učinak to da navedeni kupci nemaju koristi od ukupnog smanjenja cijene električne energije koje očekuju donositelji prijavljene mjere.

45 Međutim, valja istaknuti da tužitelji nisu dokazali da su postojale indicije koje su upućivale na to da se smanjenje cijena električne energije na veleprodajnom tržištu nije moglo odraziti ili se nije dovoljno odrazilo, zbog svoje strukture, na određene ugovore o kupnji električne energije koje su kupci sklopili na maloprodajnom tržištu, što su indicije koje su mogle opravdati Komisijino prekoračenje ispitivanja jedino činjeničnih i pravnih okolnosti o kojima je obaviještena, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 18. ove presude.

46 Kao prvo, tužitelji u svojim podnescima samo ističu da je „Komisija nesumnjivo svjesna postojanja dugoročnih [ugovora o kupnji električne energije]”, pri čemu to znanje izvodi iz mogućnosti, koja proizlazi iz prava Unije, da potrošač može odabrati taj način opskrbe električnom energijom. Međutim, na temelju takve tvrdnje ne može se potvrditi da je to što kupci na maloprodajnom tržištu koriste financijske ugovore o kupnji električne energije bilo općepoznato kada je Komisija donijela pobijanu odluku.

47 Kao drugo, valja istaknuti da tužitelji općenito upućuju na određene Komisijine dokumente a da pritom ne navode odlomke navedenih dokumenata koji se odnose na promidžbu ugovornih struktura istovjetnih onima kojima su dali prednost. Isto vrijedi za Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2023. o izmjeni uredaba 2019/943 i (EU) 2019/942 te direktiva (EU) 2018/2001 i 2019/944 radi poboljšanja modela tržišta električne energije u Uniji (COM/2023/148 *final*) ili radni dokument Komisije od 18. svibnja 2022. naslovljen „Smjernice za države članice o dobrim praksama radi ubrzavanja postupaka izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora” (SWD/2022/0149 *final*). Iako je točno da ti dokumenti naglašavaju interes koji može predstavljati sklapanje ugovora o kupnji električne energije, oni se ne bave posebnim slučajem ugovorâ kao što su oni koje su sklopili tužitelji, koji uostalom ne upućuju ni na jedan konkretan odlomak navedenih dokumenata.

48 U tom pogledu, jedini dokaz koji su iznijeli tužitelji, a koji prema njihovu tumačenju upućuje na njihovu ugovornu strukturu opskrbe, jest studija koja je provedena za Europsku investicijsku banku (EIB) i Komisiju. Međutim, dovoljno je naglasiti da je riječ o prognostičkoj analizi mogućnosti razvoja ugovorâ o kupnji energije iz obnovljivih izvora u Uniji, uključujući ugovore kakve su sklopili tužitelji. Njome se stoga ne može dokazati da je općepoznato da kupci na maloprodajnom tržištu koriste tu vrstu ugovora o kupnji električne energije, čije je postojanje sama Komisija trebala uzeti u obzir prilikom ispitivanja prijavljene mjere.

49 Što se tiče, kao četvrto, prigovora koji se temelji na povredi načela nediskriminacije u dijelu u kojem tužitelji kritiziraju ograničenje područja primjene oslobođenja od doprinosa samo na kupce na veleprodajnom tržištu, ni on se ne može prihvatiti.

50 U tom pogledu, kao prvo, valja istaknuti da je takva kritika istovjetna prigovoru Komisiji da nije zaključila da područje primjene oslobođenja od doprinosa dovodi do toga da se samo kupcima na veleprodajnom tržištu dodjeljuje selektivna prednost i da stoga predstavlja državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

51 Naime, cilj ocjene uvjeta koji se odnosi na selektivnost prednosti upravo je utvrditi postojanje različitog tretmana koji bi se u bitnome mogao okvalificirati kao diskriminatoran. Ona podrazumijeva utvrđivanje može li predmetna nacionalna mjera, u okviru dotičnog pravnog sustava, staviti u povoljniji položaj „određene poduzetnike ili proizvodnju određene robe" u usporedbi s drugima koji se, s obzirom na cilj koji se želi postići tim sustavom, nalaze u činjenično i pravno usporedivoj situaciji (vidjeti presudu od 21. prosinca 2016., Komisija/World Duty Free Group SA i dr., C-20/15 P i C-21/15 P, EU:C:2016:981, t. 54. i navedenu sudsku praksu).

52 Kao drugo, s jedne strane, valja istaknuti da je Komisija u točkama 97. do 101., 104. i 105. pobijane odluke ispitala predstavlja li navedeno oslobođenje državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a te je zaključila da to nije slučaj jer uvjet selektivnosti svojstven tom pojmu u odnosu na nju nije ispunjen. S druge strane, iz točke 104. pobijane odluke konkretno proizlazi da se Komisija izričito izjasnila samo o pitanju je li različito postupanje prema kupcima na veleprodajnom tržištu, ovisno o tome jesu li koristili oslobođenje, dovelo do selektivne prednosti, ali nije razmotrila eventualno postojanje selektivne prednosti zbog isključenja korištenja oslobođenja kupaca na maloprodajnom tržištu.

53 Međutim, kao treće, s obzirom na logiku prijavljene mjere, na koju se podsjeća u pobijanoj odluci (vidjeti točke 32. do 36. ove presude), bilo je očito da kupci na veleprodajnom i maloprodajnom tržištu nisu bili u usporedivoj situaciji s obzirom na način na koji su se smanjenje cijena na veleprodajnom tržištu i plaćanje doprinosa trebali odraziti u cijeni električne energije, tako da se Komisija nije morala izričito očitovati o pitanju predstavlja li selektivnu prednost ograničavanje područja primjene oslobođenja od doprinosa samo na kupce na veleprodajnom tržištu.

54 Naime, što se tiče, s jedne strane, kupaca na veleprodajnom tržištu, oni kupuju izravno svoju električnu energiju po cijeni koja se primjenjuje na tom tržištu. Prednost koju imaju ovisi upravo o razlici, koju je izračunao OMIE, između, s jedne strane, tržišne cijene koja proizlazi iz subvencioniranja određenih izvora energije i, s druge strane, cijene kakva bi bila bez takvog subvencioniranja. Isto tako, OMIE je zadužen za precizno određivanje iznosa doprinosa kao i oslobođenja za kupce koji nisu bili u mogućnosti iskoristiti smanjenja navedenih cijena.

55 S druge strane, cijena na maloprodajnom tržištu električne energije formira se na temelju ponude i potražnje na tom drugom tržištu. Kao što je to navedeno u točki 36. ove presude, donositelji prijavljene mjere uzeli su u obzir taj argument jer su – izuzev reguliranih ugovora – predvidjeli neizravno prenošenje smanjenja cijene električne energije, ali i iznosa doprinosa na potrošače zbog tržišnog natjecanja na tom tržištu, pozivajući se na velik broj maloprodajnih dobavljača u Španjolskoj i Portugalu.

56 Iz prethodnih razmatranja proizlazi da tužitelji trećim prigovorom nisu uspjeli dokazati postojanje ozbiljnih poteškoća koje bi opravdavale pokretanje službenog istražnog postupka.

57 Taj zaključak ne dovodi u pitanje argumentacija tužiteljâ kojom se tvrdi da se oni nalaze u situaciji usporedivoj s onom izravnih potrošača na veleprodajnom tržištu.

58 S jedne strane, ta se argumentacija temelji na pretpostavci da je Komisija sama trebala uzeti u obzir posebna obilježja kupaca na maloprodajnom tržištu koji su koristili financijske ugovore o kupnji električne energije. Međutim, zbog razloga izloženih u točkama 43. do 48. ove presude, takva se pretpostavka ne može uzeti u obzir.

59 U svakom slučaju, s druge strane, iako je svrha kupnje električne energije od strane izravnih potrošača na veleprodajnom tržištu slična svrsi tužiteljâ, u smislu da se obavlja za vlastitu potrošnju, a ne za opskrbu električnom energijom naknadnih kupaca, ta se kupnja ipak obavlja na dvama različitim tržištima koja ne slijede istu logiku pri formiranju cijena, kao što je to navedeno u točkama 53. i 54. ove presude.

60 Imajući u vidu prethodno navedeno, prvi i četvrti tužbeni razlog valja odbiti kao neutemeljene.

61 Što se tiče zahtjeva tužiteljâ kojim se u bitnome traži da se u spis prilože obavijesti Kraljevine Španjolske i Portugalske Republike kao i prepiska tih država članica s Komisijom, valja podsjetiti na to da je na Općem sudu da ocijeni korisnost mjera upravljanja postupkom koje je zahtijevala jedna od glavnih stranaka (vidjeti u tom smislu presudu od 6. srpnja 1999., Séché/Komisija, T-112/96 i T-115/96, EU:T:1999:134, t. 284.).

62 Kako bi se Općem sudu omogućilo da utvrdi je li za uredno odvijanje postupka korisno tražiti dostavljanje određenih dokumenata, stranka koja podnese takav zahtjev mora specificirati koje dokumente traži i Općem sudu dostaviti barem minimum informacija koje dokazuju da su ti dokumenti potrebni u svrhu provođenja postupka (presuda od 17. prosinca 1998., Baustahlgewebe/Komisija, C-185/95 P, EU:C:1998:608, t. 93.; vidjeti također presudu od 16. listopada 2013., TF1/Komisija, T-275/11, neobjavljenu, EU:T:2013:535, t. 117. i navedenu sudsku praksu). Stoga ta stranka mora posebno navesti precizne i relevantne indicije koje bi mogle objasniti zašto dotični dokumenti mogu biti važni za rješenje spora (vidjeti u tom smislu presudu od 20. srpnja 2016., Oikonomopoulos/Komisija, T-483/13, EU:T:2016:421, t. 253. (neobjavljena)).

63 Kao prvo, valja istaknuti, s jedne strane, da su tužitelji imali pristup tekstu prijavljene mjere i, s druge strane, da se ona, zbog razloga iznesenih tijekom ispitivanja ovog tužbenog razloga, temelji na jasnoj logici zasnovanoj na razlici između kupnje na veleprodajnom i maloprodajnom tržištu.

64 Kao drugo, zahtjevom tužiteljâ za određivanje mjera upravljanja postupkom, imajući u vidu njegov opseg, traži se unošenje u raspravu dokumenata iz Komisijina upravnog spisa, iako tužitelji, čak i u svojstvu zainteresiranih stranaka, nemaju pravo na pristup navedenom spisu (vidjeti u tom smislu presudu od 29. lipnja 2010., Komisija/Technische Glaswerke Ilmenau, C-139/07 P, EU:C:2010:376, t. 58.).

65 Kao treće, u tim je okolnostima bilo potrebno da tužitelji podnesu dokaze koji potkrepljuju misao da se, osim teksta prijavljene mjere, pitanje korištenja financijskih ugovora o kupnji električne energije od strane kupaca na maloprodajnom tržištu razmatralo prilikom razgovora koji su se odnosili na prijavu, što osporavaju i Komisija i Kraljevina Španjolska. Međutim, očito je da takvi dokazi nedostaju.

66 Stoga treba odbiti zahtjev tužiteljâ za određivanje mjera upravljanja postupkom.

Drugi tužbeni razlog, koji se u bitnome temelji na neproporcionalnosti prijavljene mjere

67 Tužitelji u bitnome tvrde da je Komisija trebala utvrditi da prijavljena mjera nije prikladna i proporcionalna te slijedom toga pokrenuti službeni istražni postupak. U tom pogledu kritiziraju, kao prvo, navodno isključenje određenih načina osiguravanja cijena električne energije iz područja primjene oslobođenja odnosno korištenje financijskih ugovora o kupnji električne

energije, kao drugo, ograničenje mogućnosti oslobođenja samo na kupce na veleprodajnom tržištu i, kao treće, činjenicu da Komisija nije uzela u obzir učinke prijavljene mjere na krajnje potrošače koji se nalaze u istoj situaciji kao i oni.

68 Komisija, koju podupire Kraljevina Španjolska, najprije podsjeća na to da nije bila dužna uzeti u obzir situaciju kupaca električne energije na maloprodajnom tržištu koji se nalaze u situaciji tužiteljâ. U svakom slučaju smatra da ispitivanje proporcionalnosti prijavljene mjere nije pokazalo nikakve ozbiljne poteškoće.

69 Najprije, s obzirom na to da se ovaj tužbeni razlog temelji na pretpostavci da je Komisija trebala uzeti u obzir posebnu situaciju kupaca na maloprodajnom tržištu koji su sklopili ugovore poput onih za koje su se odlučili tužitelji, taj tužbeni razlog treba odmah odbiti zbog razloga sličnih onima koji su navedeni u točkama 43. do 48. ove presude.

70 Isto tako, argumentacija tužiteljâ koja se temelji na tvrdnji da je jedna određena vrsta ugovorâ o kupnji električne energije izuzeta iz područja primjene oslobođenja iz prijavljene mjere proizlazi iz pogrešnog tumačenja pobijane odluke. Zbog razloga izloženih u točkama 33. do 35. ove presude, područje primjene oslobođenja predviđenog u točki 45. podtočki (d) pobijane odluke ne ovisi o vrsti sklopljenih ugovora, nego o tržištu na kojem se kupuje električna energija.

71 Stoga je jedino relevantno pitanje predstavlja li ograničavanje oslobođenja od doprinosa samo na kupce na veleprodajnom tržištu ozbiljnu poteškoću s obzirom na njegovu proporcionalnost.

72 Načelo proporcionalnosti, navedeno u članku 5. stavku 4. UEU-a, zahtijeva da akti institucija Unije ne prekoračuju granice onoga što je prikladno i nužno za ostvarenje zadanih legitimnih ciljeva predmetnog propisa (vidjeti u tom smislu presudu od 17. svibnja 1984., Denkavit Nederland, 15/83, EU:C:1984:183, t. 25.), pri čemu, kad je moguće odabrati između više prikladnih mjera, valja primijeniti onu koja je najmanje ograničavajuća i prouzročeni nepovoljni učinci ne smiju biti nerazmjerni zadanim ciljevima (presuda od 30. travnja 2019., Italija/Vijeće (Ribolovna kvota za sredozemnu sabljarku), C-611/17, EU:C:2019:332, t. 55.).

73 Da bi mjera poštovala načelo proporcionalnosti moraju stoga biti ispunjena tri uvjeta. Prvi se odnosi na njezinu prikladnost, odnosno pitanje može li se njome ostvariti legitimni cilj koji se želi postići. Drugi se odnosi na njezinu nužnost i podrazumijeva da se navedeni legitimni cilj ne može postići manje ograničavajućim, ali jednako prikladnim sredstvima (vidjeti u tom smislu presudu od 26. rujna 2013., Dansk Jurist- og Økonomforbund, C-546/11, EU:C:2013:603, t. 69.). Naposljetku, treći uvjet, koji se ponekad naziva „proporcionalnost u užem smislu”, odnosi se na njezinu proporcionalnost, to jest na nepostojanje nepovoljnih učinaka koji su neproporcionalni ciljevima koji se žele postići (vidjeti u tom smislu presude od 7. ožujka 2013., Poljska/Komisija, T-370/11, EU:T:2013:113, t. 89. i od 26. rujna 2014., Romonta/Komisija, T-614/13, EU:T:2014:835, t. 74.).

74 Konkretno, kad je riječ o uvjetu koji se odnosi na nužnost prijavljene mjere, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da se Komisija ne mora općenito očitovati o svim alternativnim mjerama koje je moguće zamisliti jer iako predmetna država članica mora detaljno navesti razloge na temelju kojih je donesen predmetni program potpore, osobito u pogledu primijenjenih kriterija prihvatljivosti, ona nije dužna pozitivno dokazati da se nijednom drugom mogućom mjerom, koja je po definiciji hipotetska, ne može omogućiti bolje osiguravanje cilja koji se želi postići. Ako navedena država članica ne podliježe takvoj obvezi, tužitelj ne može osnovano tražiti od Općeg

suda da naloži Komisiji da zamijeni nacionalna tijela u okviru te zadaće normativnog istraživanja kako bi se ispitala svaka moguća alternativna mjera (vidjeti presudu od 6. svibnja 2019., Scor/Komisija, T-135/17, neobjavljenu, EU:T:2019:287, t. 94. i navedenu sudsku praksu).

75 Usto, budući da tužitelji ovim tužbenim razlogom dovode u pitanje ocjenu proporcionalnosti programa potpora za koji je Komisija smatrala da je u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) UFEU-a, valja podsjetiti na to da Komisija u svrhu primjene članka 107. stavka 3. UFEU-a raspolaže širokom diskrecijskom ovlašću čije izvršavanje uključuje složene ekonomske i socijalne procjene (vidjeti presudu od 29. srpnja 2019., Bayerische Motoren Werke i Freistaat Sachsen/Komisija, C-654/17 P, EU:C:2019:634, t. 80. i navedenu sudsku praksu), tako da se sudski nadzor mora ograničiti na provjeru poštovanja postupovnih pravila i pravila o obrazloženju, materijalne točnosti činjenica, nepostojanja očite pogreške u ocjeni, pogreške koja se tiče prava i zlouporabe ovlasti (vidjeti presudu od 22. prosinca 2008., Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, t. 78. i navedenu sudsku praksu).

76 Kao prvo, kao što je to istaknuto u točki 32. ove presude, valja istaknuti to da je cilj prijavljene mjere smanjenje cijena električne energije u kontekstu snažnog pritiska na povećanje cijena goriva u kontekstu krize s kojom se nacionalna i međunarodna tržišta moraju suočiti. S jedne strane, tužitelji ne dovode u pitanje istinitost tog konteksta krize i njezina utjecaja na cijene. S druge strane, takav je cilj u skladu s ciljem iz članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a, koji se odnosi na „otklanjanje ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu neke države članice”.

77 Kao drugo, kao što je to istaknuto i u točki 32. ove presude, prijavljenom mjerom nastoji se postići taj cilj subvencioniranjem određenih izvora električne energije kako bi se smanjile cijene na veleprodajnom tržištu, što posljedično mora dovesti do smanjenja na maloprodajnom tržištu. Usto, kao što to proizlazi iz točaka 33. do 35. i 53. do 56. ove presude, učinak smanjenja cijena na maloprodajnom tržištu, osim u pogledu reguliranih ugovora, obuhvaćen je primjenom tržišnog natjecanja na tom tržištu.

78 U tom kontekstu, kao prvo, Komisija je u točkama 131. do 134. pobijane odluke pravilno utvrdila da bez prijavljene mjere tržišno natjecanje nije omogućavalo postizanje tih legitimnih ciljeva, pri čemu nije počinila očitu pogrešku u ocjeni.

79 Kao drugo, valja istaknuti da se člankom 3. točkama (a) i (b) Uredbe 2019/943 i člankom 5. stavkom 1. Direktive 2019/944 promiče slobodno formiranje cijena električne energije na temelju ponude i potražnje. U navedenim se člancima pojašnjava da se „cijene formiraju na temelju ponude i potražnje”, „tržišnim se pravilima potiče slobodno formiranje cijena te se izbjegavaju aktivnosti kojima se sprječava formiranje cijena na temelju potražnje i ponude”, „[o]pskrbljivači slobodno određuju cijenu po kojoj kupce opskrbljuju električnom energijom” i „[d]ržave članice poduzimaju odgovarajuće mjere radi osiguravanja učinkovitog tržišnog natjecanja među opskrbljivačima”.

80 Međutim, valja istaknuti da se prijavljenom mjerom, u dijelu u kojem se njome izravna intervencija nacionalnih tijela ograničava na formiranje veleprodajnih tržišnih cijena i ne proširuje na maloprodajno tržište, osim u pogledu reguliranih ugovora, u najvećoj mogućoj mjeri štiti načelo slobodnog formiranja cijena električne energije na temelju ponude i potražnje iz Uredbe 2019/943 i Direktive 2019/944.

81 Kao treće, u dijelu u kojem tužitelji tvrde da se smanjenje cijene električne energije na maloprodajnom tržištu trebalo pokušati postići predviđanjem mogućnosti kupaca na tom tržištu da prijave svoje ugovore o kupnji električne energije kako bi kao takvi bili oslobođeni od plaćanja doprinosa, oni ističu alternativni pristup u odnosu na onaj koji zagovaraju države članice i koji je odobrila Komisija, koji se ne može uzeti u obzir na temelju sudske prakse navedene u točki 74. ove presude.

82 U svakom slučaju valja istaknuti da pristup na koji se pozivaju tužitelji još više odstupa od logike načela slobodnog formiranja cijena koje proizlazi iz Direktive 2019/944 i Uredbe 2019/943 te se stoga ne može smatrati nužnim u smislu sudske prakse navedene u točki 73. ove presude.

83 S obzirom na navedeno, drugi tužbeni razlog treba odbiti.

Treći tužbeni razlog, koji se temelji na povredi Uredbe 2019/943 i Direktive 2019/944 prijavljenom mjerom

84 Tužitelji tvrde da je, s obzirom na to da prijavljena mjera odstupa od načela slobodnog formiranja cijena, ona trebala biti u skladu s uvjetima koji omogućuju odstupanje od primjene tog načela iz članka 5. stavka 4. Direktive 2019/944, što nije bio slučaj zbog učinaka prijavljene mjere na potrošače električne energije koji se nalaze u istoj situaciji kao i oni.

85 Valja istaknuti da se ovaj tužbeni razlog temelji isključivo na pretpostavci da je Komisija trebala uzeti u obzir položaj kupaca električne energije na maloprodajnom tržištu koji su sklopili financijske ugovore o kupnji električne energije. Stoga ovaj tužbeni razlog treba odmah odbiti zbog razloga sličnih onima koji su navedeni u točkama 43. do 48. ove presude, kao što to pravilno ističu Komisija i Kraljevina Španjolska.

Peti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi načela zaštite legitimnih očekivanja

86 Tužitelji naglašavaju da su Komisija i, općenito govoreći, Unija poticale sklapanje financijskih ugovora o kupnji električne energije, osobito radi promicanja obnovljivih izvora energije. Iz toga zaključuju da su mogli legitimno očekivati da se prema njima neće postupati lošije nego prema poduzetnicima koji nisu pokušali zaštititi se od tržišnih rizika, bolje se organizirati i manje zagađivati.

87 Komisija, koju podupire Kraljevina Španjolska, tvrdi da se kod tužiteljâ nisu mogla pobuditi nikakva legitimna očekivanja.

88 U skladu s ustaljenom sudskom praksom, načelo zaštite legitimnih očekivanja jedno je od temeljnih načela Unije i na njega se može pozvati svaki gospodarski subjekt prema kojem je institucija preciznim jamstvima stvorila utemeljena očekivanja (vidjeti presudu od 24. listopada 2013., Kone i dr./Komisija, C-510/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:696, t. 76. i navedenu sudsku praksu).

89 Precizne, bezuvjetne i usuglašene informacije koje dolaze iz ovlaštenih i pouzdanih izvora predstavljaju takva jamstva, kakav god bio oblik u kojem su priopćene. Suprotno tomu, nitko se ne može pozvati na povredu tog načela ako ne postoje precizna jamstva koja je dalo upravno tijelo (vidjeti presudu od 14. veljače 2006., TEA-CEGOS i dr./Komisija, T-376/05 i T-383/05, EU:T:2006:47, t. 88. i navedenu sudsku praksu).

90 Valja istaknuti da se argumentacija tužiteljâ temelji na pretpostavci da je Komisija u odnosu na njih pobudila legitimna očekivanja da će se prema krajnjim potrošačima s financijskim ugovorima o kupnji električne energije postupati barem jednako povoljno kao prema krajnjim potrošačima koji su sklopili druge vrste ugovora.

91 U tom je pogledu dovoljno istaknuti da zbog razloga sličnih onima iznesenima u točkama 46. do 48. ove presude tužitelji nisu iznijeli nijedan dokaz kojim bi dokazali da su precizne, bezuvjetne i usklađene informacije koje dolaze iz ovlaštenih i pouzdanih izvora predviđale da će se situacija potrošača s financijskim ugovorima o kupnji električne energije uzeti u obzir prilikom Komisijina izvršavanja ovlasti nadzora državnih potpora.

92 Stoga valja odbiti peti tužbeni razlog.

93 Iz prethodno navedenog proizlazi da se nijednim tužbenim razlogom koji su istaknuli tužitelji ne može dokazati da je Komisija trebala utvrditi postojanje ozbiljnih poteškoća koje podrazumijevaju pokretanje službenog istražnog postupka u vezi s prijavljenom mjerom.

94 Tužbu stoga treba odbiti.

Troškovi

95 U skladu s člankom 134. stavkom 1. Poslovnika Općeg suda, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da tužitelji nisu uspjeli u postupku, valja im naložiti snošenje vlastitih troškova i Komisijinih troškova sukladno njezinu zahtjevu.

96 U skladu s člankom 138. stavkom 1. Poslovnika, države članice koje su intervenirale u postupak snose vlastite troškove. Stoga će Kraljevina Španjolska snositi vlastite troškove.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (treće prošireno vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. **Tužba se odbija.**

2. **Društvima PGI Spain, SL, Berry Superfos Pamplona, SA, Promens Packaging, SA, RPC Envases, SA i Zeller Plastik España, SL nalaže se snošenje vlastitih troškova kao i troškova Europske komisije.**

3. **Kraljevina Španjolska snosit će vlastite troškove.**

Van der Woude Škvařilová-Pelzl Nõmm

Steinfatt Kukovec

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 12. ožujka 2025.

Potpisi